

**TÜRKİYE'nin
ÇİN ile TİCARİ VE EKONOMİK
İLİŞKİLERİNDEN AZAMI FAYDAYI ALMASI
AMACIYLA İŞADAMLARIMIZA YAPILAN
SUNUM**

Mustafa İlker Özdem
*(Ağustos 2014- Ağustos 2018 arasında
Pekin Ticaret Müşaviri)*

ÇİN'İN İŞADAMLARIMIZA GENEL TANITIMI

Çin Halk Cumhuriyeti yönetimi altında 22 eyalet, beş özerk bölge, dört doğrudan merkeze bağlı idari birim ve iki özel idari bölgeden oluşan 34 adet eyalet ve dengi yönetimsel bölüm bulunmaktadır.

ÇHC'de eyaletler Pekin'deki merkezi hükümete bağlı olmakla birlikte; ekonomi alanı başta olmak üzere geniş yetkileri vardır.

Gerek merkezi hükümete doğrudan bağlı Fortune 500 firması seviyesinde; gerekse de eyalet yönetimlerine bağlı büyük çaplı kamu şirketleri de faaliyettedir.

Çin Eyaletlerine Genel Bakış

- Çin **1,4 milyar nüfusa** ve **9,5 milyon km2 yüzölçümüne** sahip, kendi başına kıta olarak görülebilecek bir ülke olduğundan işadamlarımızca **her eyaletin ayrı bir ihracat pazarı olarak değerlendirilmesinde** fayda görmekteyiz.
- Farklı sektörler için farklı hedef pazarları belirlemek mümkün olmakla birlikte; esas itibariyle birçok işadama ve firmamız için Çin'in ekonomisi çok gelişmiş ve tüketime açık durumdaki Pasifik kıyısı eyaletlerinin hedeflenmesi uygun olacaktır.
- Bunlar kısaca, **Pekin, Şanghay, Guangdong, Jiangsu, Tianjin, Zhejiang** eyaletleri olup; Çin'de mukim toplam 26 milyon Müslüman nüfusu içeren Sincan Uygur Özerk Bölgesi, Ningxia Hui Otonom Bölgesi, Qinghai ve Gansu eyaletleri de öncelikli görülebilecek pazarlar arasındadır.

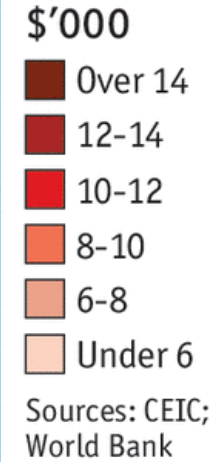
		milyon
1	Guangdong	109,99
2	Shandong	99,47
3	Henan	95,32
4	Sichuan	82,62
5	Jiangsu	79,99
6	Hebei	74,7
7	Hunan	68,22
8	Anhui	61,96
9	Hubei	58,85
10	Zhejiang	55,9
11	Guangxi	48,38
12	Yunnan	47,71
13	Jiangxi	45,92
14	Liaoning	43,78
15	Fujian	38,74
16	Heilongjiang	37,99
17	Shaanxi	38,13
18	Shanxi	36,82
19	Guizhou	35,55
20	Chongqing	30,48
21	Jilin	27,33
22	Gansu	26,1
23	İç Moğolistan	25,2
24	Shanghai	24,2
25	Sincan Uygur Ö.B.	23,98
26	Pekin	21,73
27	Tianjin	15,62
28	Hainan	9,17
29	Ningxia	6,75
30	Qinghai	5,93
31	Tibet	3,31

3 FARKLI EKONOMİK YAPININ BİR ARADA OLDUĞU BİR ÜLKE:ÇİN--- GELİR VE GELİŞMİŞLİK DENGESİZLİĞİ

Uncommon prosperity

China's GDP per person, 2015

- Liaoning** (ağır sanayi)
- Pekin** (Başkent, Silikon Vadisi, Çin'in en zengin eyaleti)
- Tianjin** (Kuzey Çin'in limanı)
- Shandong** (Qingdao şehri, önemli bir üretim ve tüketim merkezi)
- Jiangsu** (Çin'in GD'dan sonra 2. üretim üssü)
- Şanghai** (Çin'in ticari başkenti)
- Zhejiang** (Hangzhou-özel sektörün başkenti)
- Fujian** (Shuitou Xiamen - mermer)
- Guangdong** (Guangzhou-Kanton fuarı, Shenzen, Dongguan, Çin'in en önemli üretim üssü)

Çin'in Eyaletlerinin Detaylı İncelenmesi -1

Pekin

•GSYİH 374 milyar \$ = Birleşik Arap Emirlikleri

•22 milyon nüfus

•52 milyar \$ dünyaya ihracat

(Türkiye'nin ithalatı 630 milyon \$)

•230 milyar \$ dünyadan ithalatı

(Türkiye'nin ihracatı 268 milyon \$)

Pekin ülkenin inovasyon merkezi olarak öne çıkmakta olup; sanayiden çok büyük oranda çekilen eyalet, Çin'in Silikon Vadisi olarak bilinen Zhongguancun'un da etkisiyle start-up (yeni şirket) ve unicorn (piyasa değeri 1 milyar ABD Doları ve üzere yeni şirket) sayısı ile dikkat çekmektedir. Pekin'i inovasyon, bilim ve yazılım alanında Şanghai ve Hangzhou uzaktan takip etmektedir.

Fujian

•GSYİH 433 milyar \$ = Avusturya

•36 milyon nüfus

•103 milyar \$ dünyaya ihracatı

(Türkiye'nin ithalatı 682 milyon \$)

•53 milyar \$ dünyadan ithalatı

(Türkiye'nin ihracatı 652 milyon \$ -

birinci sırada mermer)

Çin'in Eyaletlerinin Detaylı İncelenmesi -2

Shanghai

- GSYİH 413 milyar \$ = Filipinler
- 24 milyon nüfus
- 183 milyar \$ dünyaya ihracatı
(Türkiye'nin ithalatı 1 milyar \$)
- 250 milyar \$ dünyadan ithalatı
(Türkiye'nin ihracatı 546 milyon \$)

Guangdong

- GSYİH 1,2 trilyon \$ = Meksika
- 110 milyon nüfus
- 596 milyar \$ dünyaya ihracatı
(Türkiye'nin ithalatı 3 milyar \$)
- 356 milyar \$ dünyadan ithalatı
(Türkiye'nin ihracatı 244 milyon \$)

Guangdong yabancı sermayeli şirketlerin etkisiyle, dünya çapında bir üretim merkezi olarak öne çıkmaktadır.

Çin'in Eyaletlerinin Detaylı İncelenmesi-3

Tianjin

- GSYİH 269 milyar \$ = Romanya
- 15 milyon nüfus
- 44 milyar \$ dünyaya ihracatı
(Türkiye'nin ithalatı 496 milyon \$)
- 58 milyar \$ dünyadan ithalatı
(Türkiye'nin ihracatı 58 milyon \$)

Jiangsu

- GSYİH 1,1 trilyon \$ = Endonezya
- 80 milyon nüfus
- 320 milyar \$ dünyaya ihracatı
(Türkiye'nin ithalatı 2,8 milyar \$)
- 190 milyar \$ dünyadan ithalatı
(Türkiye'nin ihracatı 181 milyon \$)

Çin'i Hedeflemek için Başlıca Sebepler

GENEL BİLGİLER	
RESMİ ADI	Çin Halk Cumhuriyeti
BAŞKENTİ	Pekin
KURULUŞ TARİHİ	1 Kasım 1949
YÖNETİM BİÇİMİ	Komünist Parti Yönetimi
DEVLET BAŞKANI	Xi Jinping (14 Mart 2013'ten beri)
BAŞBAKAN	Li Keqiang (16 Mart 2013'ten beri)
RESMİ DİLLER	Standart Çince/Mandarin, Yue, Wu, Minbei, Xiang, Gan, Hakka lehçeleri (İç Moğolistan'da Moğolca, Sincan Uygur Bölgesinde Uygurca, Xizang'da Tibet dili resmidir)
DİN	Taoist, Budist, Hristiyan %3-4, Müslüman %1-2
ETNİK YAPI	Han Çinlileri (%91,5), Zhuang, Manchu, Hui, Miao, Uygur, Tujia, Yi, Moğol, Tibetli, Buyi, Dong, Yao, Koreli ve diğer milletler (%8,5)
YÜZÖLÇÜMÜ	9.596.961 km ² (3. sırada)
NÜFUS	1,366 milyar (1. sırada)
ÜLKEDEKİ TÜRK NÜFUSU	2.000

Çin, yüzölçümü bakımından Rusya ve Kanada'nın ardından dünyanın en büyük üçüncü ülkesidir. Çin, dünya karasal alanının %6,4'ünü kaplamaktadır.

Dünya nüfusunun %18,3'ü, neredeyse 5'te 1'i Çin'de yaşamaktadır.

Bir diğer deyişle, Çin'i ticari olarak hedeflemeyen bir firmamız, dünyanın 5'te 1'ini elde kaçırmış olmaktadır.

Özetle, ucuza mal tedarik edilecek Çin, çok hızlı değişimi ve büyümesi ile 10-15 yıl öncede kalmış olup; ülkemizi geçmiş seviyedeki üretim maliyetleriyle ve 300-400 milyon olarak tahmin edilen orta sınıfla yatırım çekilecek ve ürün ihraç edilecek bir hale gelmiştir.

Çin'i Diğer Ülkelerden Ayıran Başlıca Eğilimler-1

Kentleşme olgusu

Çin 1978 sonrasındaki dışa açılımı ve reform süreci neticesinde 300 milyon bireyin kırsal kesimden kentlere geldiği hesaplanmakta olup; önümüzdeki yıllarda 350 milyon kişinin daha kent nüfusuna katılması beklenmektedir. Bu kentleşme olgusu kapsamında Çin'in önemli sorunları arasında kirlilik, çevre koruma, su kaynaklarının niteliği ve niceliğinin geleceği gibi hususların yer alacağı düşünülmektedir. Bu sorunları aşmak amacıyla, Çin devletinin uluslararası iklim değişikliği çalışmalarında çok aktif olduğu görülmektedir.

Sanayinin Ölçeği, niteliği ve niceliği ile inovasyon kapasitesi

Çin kümelenme mantığı içerisinde, şehir kümeleri olarak daha iyi anlaşılabilir bir yapıdadır. Çin'de üretim, yatırım ve ihracat çok kapsamlı ve hacmen büyük olup;

- Kuzey Çin'de Pekin, Tianjin ve Hebei (*ağır sanayi, kimya, metal, enerji, demiryolu, bilişim, otomotiv*);
- Kuzeydoğuda'da Dongbei olarak nitelenen üç eyalet (*ağır sanayi, otomotiv*);
- Shandong eyaleti (*petrol rafinerisi, nişasta, gıda endüstrisi*);
- doğu Çin'de Şanghay, Jiangsu ve Zhejiang (*kimya, petrokimya, demir çelik, elektrik-elektronik, enerji, makineler ve parçaları, muhtelif imalat sanayi, metaller, ilaç, tekstil, deri*);
- güneyde Guangdong eyaleti (*ağırlıklı olarak ihracata yönelik makine, hafif sanayi, seramik de dahil her türlü imalat*),
- Orta Çin'de Hunan, Hubei eyaletleri (*demir-çelik, robot, makine ve metal işleme başta olmak üzere birçok sanayi kolu*)
- iç kesimlerde Chengdu-Chongqing (*otomotiv başta olmak üzere birçok sanayi kolu*) önemli sınıai odak noktalarıdır. **Bu sınıai odak bölgelerinde makineden ilaca, tekstilden gıdaya birçok ürün rekabetçi şekilde üretilerek hızlı şekilde Çin ve dünya piyasalarına sunulabilmektedir.**

Çin'i Diğer Ülkelerden Ayıran Başlıca Eğilimler-2

Çinli orta sınıfın büyümesi, tüketim ekonomisine geçiş, nüfusun yaşlanması

Çin'de Batı standartlarına göre orta kesim olarak nitelenebilecek yaklaşık 300 milyonluk ciddi bir nüfus grubu mevcuttur. Bu bireyler, kaliteli ürün tüketme, yurtdışı seyahat, yeni spor ve sanat alanlarına ilgi duyma başta olmak üzere gelirlerine uygun bir tüketim alışkanlığı edinmiş olup; bu tüketim seviyesini artırarak devam etmeleri beklenmektedir. Çin'de mevcut nitelikli üniversitelerde verilen kaliteli eğitim (özellikle teknolojik ve teknik alanda) ülkeye ciddi üretim ve inovasyon gücü katmaktadır.

Bununla birlikte, **Çin nüfusu birçok etmenin sonucu olarak hızlı şekilde yaşlanmakta olup; mevcut demografik eğilimler sonucunda ülkede 2035 itibariyle emekli nüfus çok artacak, 2050 itibariyle ise yaşlanan ülke nüfusunda ciddi bir düşüş yaşanacaktır.** 2050 yılı itibariyle, Çin'de toplam 350 milyon emeklinin yaşaması beklenmekte olup; bu sayıda nüfusun ülkenin makro politikalarında ciddi baskı yaratması beklenmektedir. **Ülkede sosyal güvenlik, tek çocuk uygulamasının kaldırılmasına, "Bir Kuşak Bir Yol" stratejisinden "Made in China 2025"e kadar birçok stratejiyi bu açıdan görmekte fayda olacaktır.**

Sermaye birikimi,

Çin'de gerek 1978 sonrası dışa açılma sonrasında ihracata dayalı kalkınma stratejisinin etkisi gerekse de Çin halkının gerçekten çok yüksek seviyedeki tasarruf oranıyla (%40'lar seviyesinde) çok ciddi bir sermaye birikimi oluşmuştur. Çin'de geleneksel olarak; finans sektöründe bankacılığın çok büyük payı ve gücü olup; **ülke dışına sermaye transferindeki engellerin de etkisiyle, ülke halkının ve şirketlerinin gelirleri düşük seviyede görülebilecek faizlerle, devlet bankalarında değerlendirilmektedir.** Bu durum, Çin devletine olası ekonomik krizlerden korunma anlamında da; yurtdışındaki "Bir Kuşak ve Bir Yol" başta olmak üzere kamusal projelere de destek için çok önemli katkı ve güç sağlamaktadır.

Çin'i Diğer Ülkelerden Ayıran Başlıca Eğilimler-3

1949 yılında Çin Komünist Partisi'nin Milliyetçi Çin (*Guomindang*) güçlerini tamamen yenilgiye uğratarak, ülke genelinde kendi sistemini kurması sonrasında geçmiş asırlardan beri büyük ve önemli bir üretim ve inovasyon üssü konumundaki ülkede ciddi değişiklikler yaşanmıştır. **Çin geçmiş asırlarda da İpek Yolu üzerinden Batı pazarlarına kayda değer icatlar ve mamülleri ihraç etmiş** olup; ülkenin belli bir aradan sonra (*bilhassa 1840-1910 ile 1950-1976 yılları*) dünya ekonomisindeki söz konusu durumuna geri dönmüş olarak görülebilecektir.

Bu ara dönem esasen, Çin'in yakın çevresinde kurduğu hegemoni sistemi sonrasında (*Kore, Japonya, Moğolistan, Vietnam, Burma, Laos v.b. içeren yakın çevresindeki hakimiyet*) içe kapanması, dış dünyaya, sanayi devrimine ve değişen şartlara nispeten ilgisiz kalması ertesinde dönemin süper gücü olan İngiliz devleti ile diğer Batı güçlerince 19. Yüzyılın ortalarında pazarlarını açmaya zorlanması, belli limanları Batı güçlerine teslim etmesi, ticaret dengesi sağlamak amacıyla afyon ithalatına zorlanması kapsamında halen Çin kaynaklarında 100 yıllık utanç olarak nitelenen devrin (1840-1949) başlamasını işaret etmektedir.

Özetle Çin geçmişte de, bugün de üretime ve tarıma dayalı güçlü bir ekonomi konumundadır.

ÇİN EKONOMİSİNE DAİR ÖZET BİLGİLER

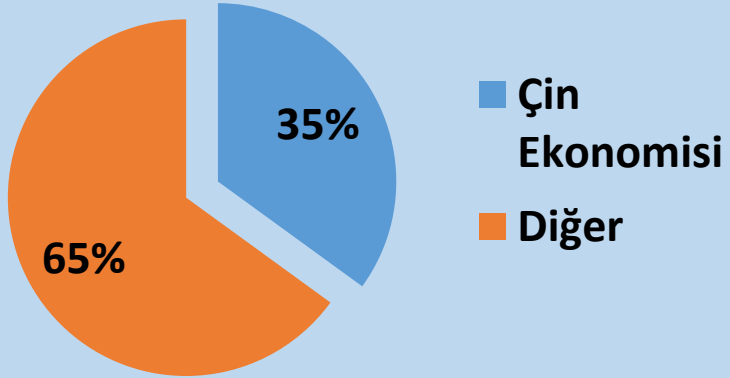

ÇİN'in TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ (2017)

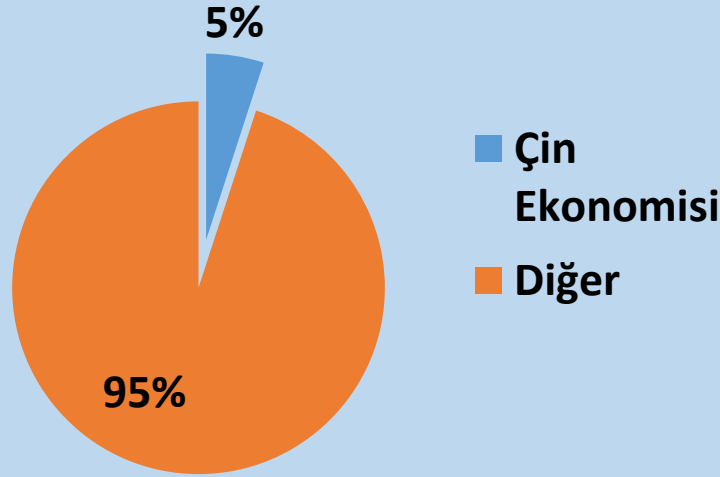
GSYİH (Nominal)	12 trilyon ABD Doları (Dünyada 2. sırada)
KİŞİ BAŞINA GSYİH	8.643 ABD Doları
GSYİH BÜYÜME HIZI (Reel)	%6,9
ENFLASYON ORANI	%1,7
REZERVLER TOPLAMI	3,2 trilyon ABD Doları
İHRACAT	2,3 trilyon ABD Doları (Dünyada 1. sırada)
İTHALAT	1,8 trilyon ABD Doları (Dünyada 2. sırada)
ÜLKEYE GİREN YATIRIM TUTARI	136,3 milyar ABD Doları (akım)
YURTDIŞINA ÇIKAN YATIRIM TUTARI	124,6 milyar ABD Doları (akım)
İŞSİZLİK ORANI	%3,9
DÜNYA BANKASI İŞ YAPMA KOLAYLIĞI	78/190
GSYİH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI	Hizmetler %51,6; Sanayi %40,5; Tarım %7,9
BAŞLICA SEKTÖRLER	İmalat, Otomotiv, Demir-Çelik, Tekstil, Makine ve Ekipman, Kimyasallar
MADENLER VE YERALTI KAYNAKLARI	Kömür, Demir Cevheri, Petrol, Doğal Gaz, Cıva, Volfram, Bakır, Nadir Elementler, Hidrogüç

TARİHSEL AÇIDAN DÜNYA EKONOMİSİNDE ÇİN

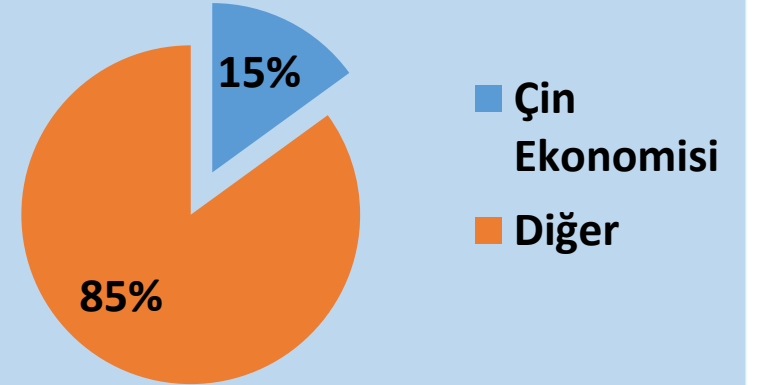
1820 Yılında Çin'in Dünya Ekonomisindeki Yeri

1950 Yılında Çin'in Dünya Ekonomisindeki Yeri

2017 Yılında Çin'in Dünya Ekonomisindeki Yeri

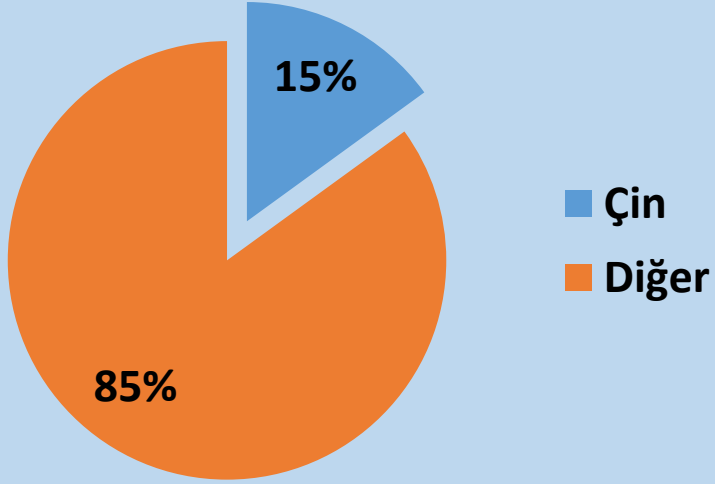
ÇİN 2000'li Yıllarda Tarihteki Üretim Gücüne Yeniden Kavuşan Bir Üretim ve Ticaret Üssü Konumundadır.

ÇİN'İN TEMEL EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

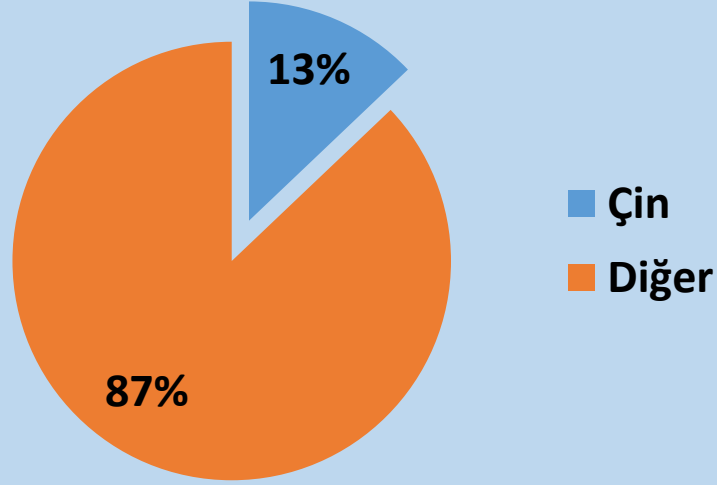
Yıllar	GSYİH (Tril. \$)	GSYİH (Dünyadaki Payı, %)	Reel Büyüme (%)	Kişi Başına Gelir (\$)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Tril. \$)	İhracat (Dünyadaki Payı, %)	İthalat (Tril. \$)	İthalat (Dünyadaki Payı, %)
2013	9,6	12,6	7,8	7.080	2,6	2,2	11,6	1,9	10,3
2014	10,5	13,4	7,3	7.701	1,6	2,3	12,3	2	10,3
2015	11,2	15,1	6,9	8.167	1,7	2,3	13,8	1,7	10,1
2016	11,2	14,9	6,7	8.116	2,1	2,1	13,1	1,6	9,8
2017	12	15	6,9	8.643	1,7	2,3	12,9	1,8	10,3

ÇİN'İN DÜNYA DIŞ TİCARETİNDEKİ YERİ

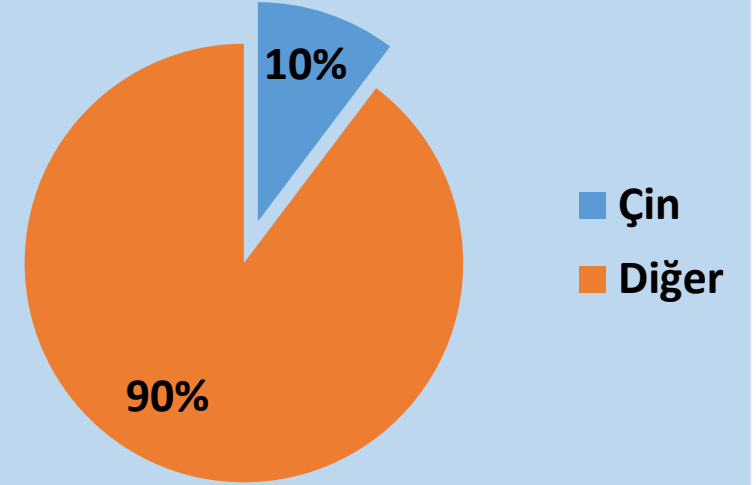
Çin'in Dünya Ekonomisinden Aldığı Pay (2017)

Çin'in Dünya İhracatından Aldığı Pay (2017)

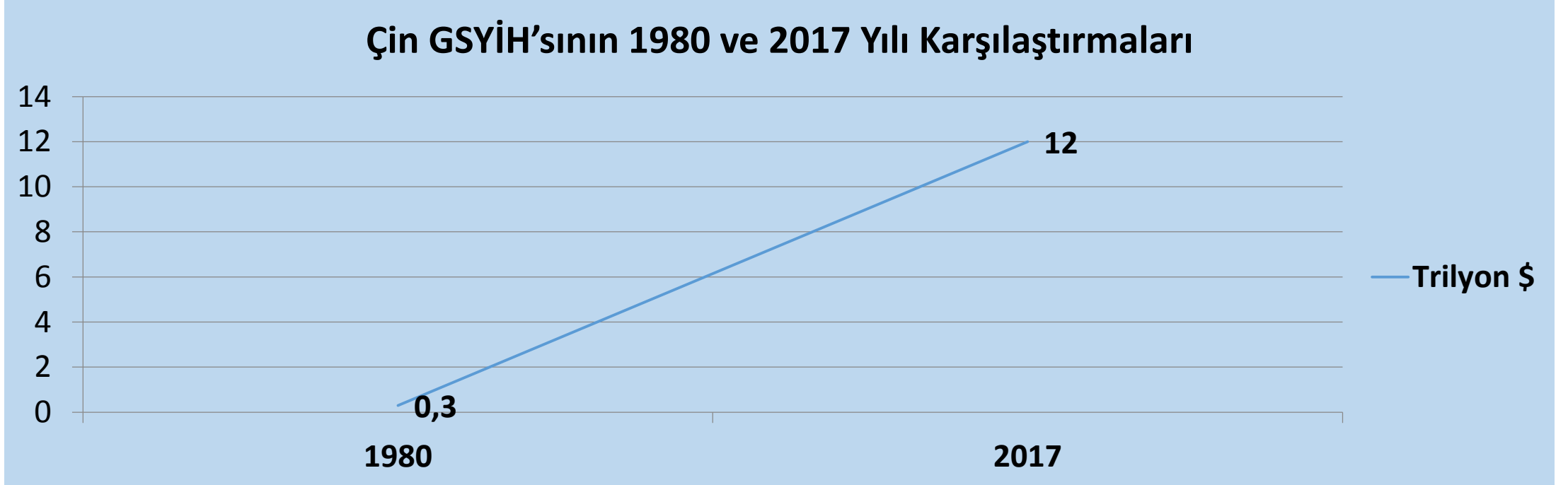

Çin'in Dünya İthalatından Aldığı Pay (2017)

ÇİN'İN HIZLI BÜYÜMESİ-1

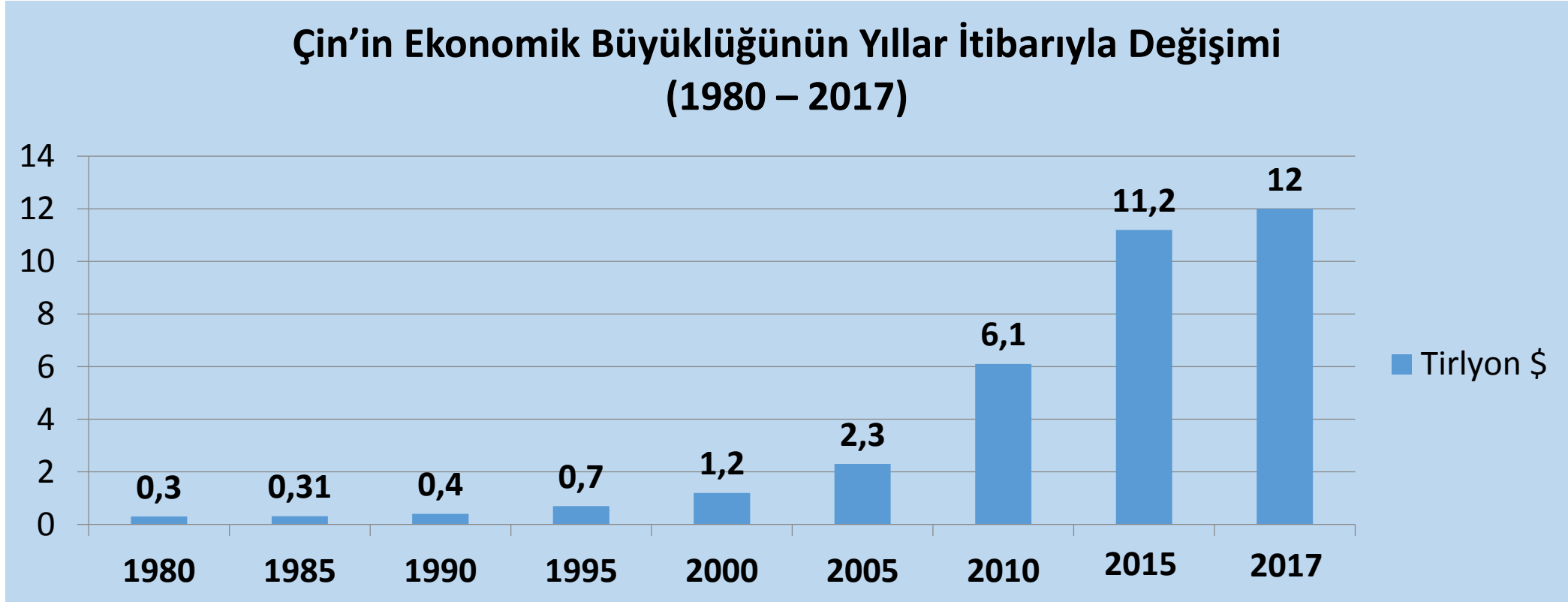
- Çin ekonomisi 1978 yılından 2013 yılına kadar 35 yıl boyunca yılda ortalama %10 büyümüştür. Büyüme hızı öncelikle Çin için psikolojik sınır olarak görülebilecek %7'lere gelmiş, bu seviyenin de altına düşerek %6 seviyesine ulaşması ise ülkede «yeni normal» olarak tabir edilmiştir.
- 2017 yılında ekonomi 1980 yılına göre 40 kat büyümüştür.

ÇİN'İN HIZLI BÜYÜMESİ-2

- 1990 yılında dünyanın 11. en büyük ekonomisi olan Çin 20 yıl içerisinde ABD'nin ardından dünyanın en büyük ikinci ekonomisi seviyesine gelmiştir. (Satın Alma Gücü Paritesine göre 2014 yılında Çin dünyanın en büyük ekonomisi oldu)
- “Dünyanın en büyük ekonomisi” nitelemesi, tarihte ilk defa gelişmiş bir ülke için değil gelişmekte olan bir ülke için kullanılmaktadır.

ÇİN'İN DIŞ TİCARETİNDE BAŞLICA ÜRÜN VE ÜLKELER

İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	Elektrikli makine ve cihazlar %26,3 Kazanlar, makine ve cihazlar %16 Mobilyalar %4,3 Tekstil aksesuarı %3,6
İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	Elektrikli makine ve cihazlar %25,6 Mineral yağ ve yakıtlar %11,8 Kazanlar makine ve cihazlar %9,3 Optik alet ve cihazlar %5,9
İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER	ABD %18 Hong Kong %14,6 Japonya %6 Güney Kore %4,4 Almanya %3 <u>TÜRKİYE %0,8 ile 27. sırada</u>
İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER	Güney Kore %10,4 ABD %9 Tayvan %8,6 Japonya %8,5 Almanya %5,2 <u>TÜRKİYE %0,2 ile 55. sırada</u>

Çin Doğrudan Yabancı Yatırım Durumu (Milyar \$)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DYY Girişi	124	121,1	123,9	128,5	135,6	133,7	136,3
DYY Çıkışı	74,7	87,8	107,8	123,1	145,7	196,1	124,6

➤ Çin dünyanın en büyük ikinci DYY yapan ülkesi konumunda

ÇİN-ABD TİCARET SAVAŞI ve DİĞER BÜYÜK ÜLKELERLE İLİŞKİLER

ABD ile ticaret savaşı olarak nitelenebilecek bir seviyede bulunan ticari ilişkiler Çin'de halen etkileri hissedilen önemli değişikliklere yol açmış olup; bu hususun yakından izlenmesi gereklidir.

ABD Çin'de önemli bir yatırımcı olup; ABD'nin Çin'e yönelik ihracatında kısa vadede bazı tarım ürünlerinde; orta vadede ise makine, teçhizat ve belli hizmet sektörlerinde (mimarlık, müşavirlik) ülkemizin pay alması söz konusu olabilecektir.

Çin'in başta gelen ticaret partnerlerinden olan Japonya ve G.Kore önemli olmakla birlikte; ilişkiler zaten gelişmiş olduğundan hedef sayılabilecek bir durumda değildirler.

Rusya ve Çin arasında da belli bir seviyede seyreden ilişkiler, esasen temkinli olarak nitelenebilecek bir yapıdadır.

- **İki ülke arasındaki ticaret hacmi: 560 milyar ABD Doları**
- **Çin'in ABD'ye ihracatı: 431 milyar ABD Doları**
- **Çin'in ABD'den ithalatı: 130 milyar ABD Doları**

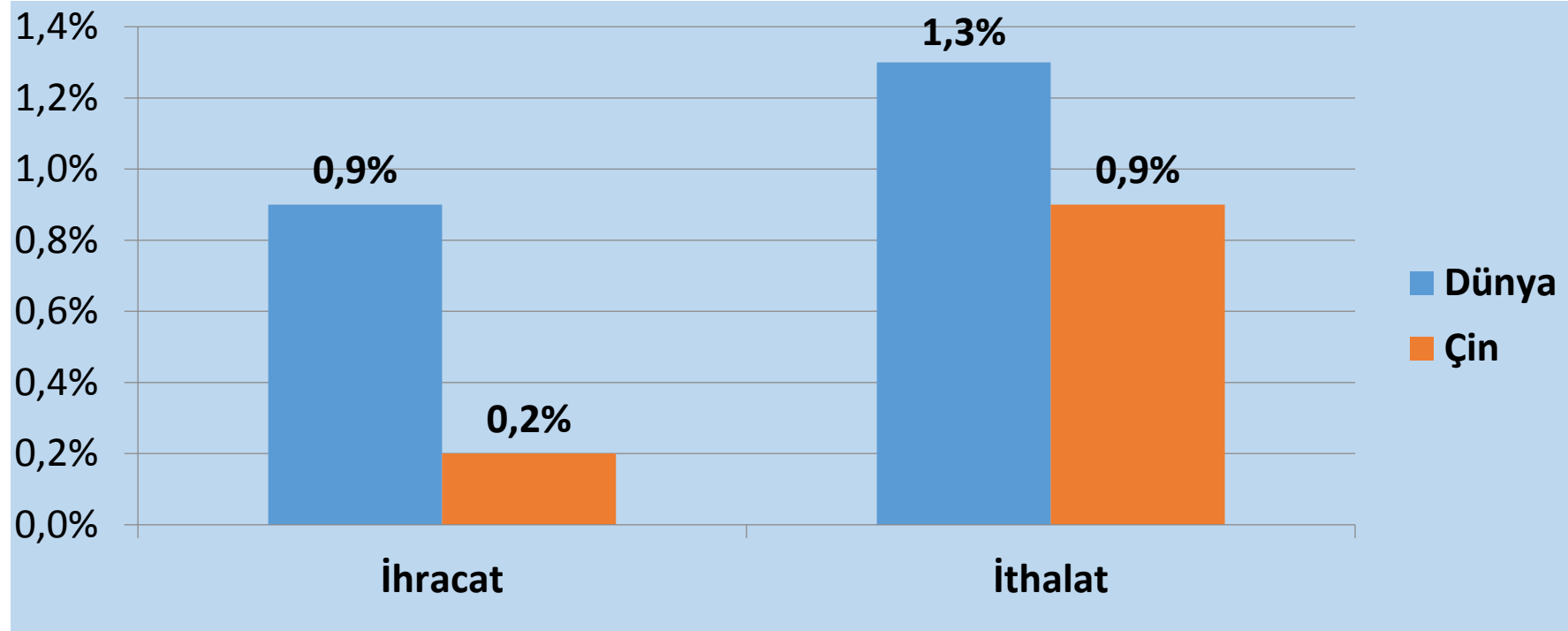
TÜRKİYE-ÇİN TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE – ÇİN İKİLİ TİCARET VERİLERİ (Milyar \$)

Yıl	İhracat	İhracat Değişim %	Çin'e İhracatımızın Toplam İhracatımızdaki Payı (%)	İthalat	İthalat Değişim %	Çin'den İthalatımızın Toplam İthalatımızdaki Payı (%)	Hacim	Denge
2010	2,3	41,9	2	17,2	35,5	9,3	19,4	-14,9
2011	2,5	8,7	1,8	21,7	26,3	9	24,2	-19,2
2012	2,8	14,9	1,9	21,3	-1,8	9	24,1	-18,5
2013	3,6	27,1	2,4	24,7	15,9	9,8	28,3	-21,1
2014	2,9	-20,5	1,8	24,9	0,9	10,3	27,8	-22,1
2015	2,4	-15,6	1,7	24,9	-0,2	12	27,3	-22,5
2016	2,3	-3,6	1,6	25,4	2,3	12,8	27,8	-23,1
2017	2,9	26,1	1,9	23,4	-8,1	10	26,3	-20,5
2017(1-8)	1,8	37,5	1,81	15	-12,4	10,08	16,8	-13,1
2018 (1-8)	1,9	5,7	1,81	15,1	1	9,6	17,1	-13,1

Türkiye'nin Dünya ve Çin Pazarındaki Konumun Karşılaştırılması

- Türkiye, 2017 yılında dünya ithalatının %1,3'ünü gerçekleştirdi
- Dünyanın Çin'den ithalatında Türkiye'nin payı 2017 yılında %0,8
- **Türkiye, 2017 yılında dünya ihracatının %0,9'unu gerçekleştirdi**
- **Dünyanın Çin'e ihracatında Türkiye'nin payı 2017 yılında %0,2**

Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon \$)				
Ürün Adı	2016	2017	Değişim (%)	Ülke Payı (%)
Mineral Maddeler, Gübre Ham Maddeleri	840,3	1.078	28,3	36,7
Metal Cevherleri, Kırıntı, Döküntü, Hurdaları	504,6	631,8	25,2	21,5
Anorganik Kimyasallar, Radyoaktif, Nadir Elementlerin Bileşikleri	159,1	227,4	43	7,8
Tekstil Elyafı ve Mamülleri	107,7	91,3	-15,2	3,1
Sihhi Tes., Isıtma, Aydınlatma İle İlgili Çeş. Eşya	64,8	85,4	31,9	2,9
Tekstil Lifleri	50,4	77,8	54,4	2,7
Sebzeler, Meyvalar ve Mamulleri	48,2	77,7	61,2	2,7
Giyim Eşyası ve Aksesuarları	60,0	66,0	10	2,3
Değişik Sanayi Kollarında Kul. Mak. Cih.	36,8	60,2	63,8	2,1
Mesleki, İlmi Cih., Kontrol Alet ve Cih.	45,6	53,2	16,6	1,8
İLK 10 TOPLAM	1.917	2.449	-	83,4
ÜLKE TOPLAM	2.328	2.936	26,1	100

Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon \$)				
Ürün Adı	2016	2017	Değişim (%)	Ülke Payı (%)
Haberleşme, Hayal-Ses Kayıt Cihazları	4.171	3.992	-4,3	17,1
Elektrikli Makina Ve Cihazlar	4.126	2.640	-36	11,3
Değişik Sanayi Kollarında Kul. Mak. Cih.	2.008	2.062	2,7	8,8
Tekstil Elyafı ve Mamulleri	1.547	1.677	8,4	7,2
Büro Makinaları, Bilgi İşlem Makinaları	1.446	1.582	9,5	6,8
Çeşitli Mamul Eşya	1.297	1.263	-2,7	5,4
Belirli Sanayi Kol. Kullanılan Mak. ve Cihaz.	1.366	918,4	-32,8	3,9
Demir ve Çelik	1.165	855,7	-26,6	3,7
Organik Kimyasal Ürünler	650,3	844,4	29,9	3,6
Metallerden Nihai Ürünler	725,0	701,9	-3,2	3
İLK 10 TOPLAM	18.501	16.536	-	70,8
ÜLKE TOPLAM	25.441	23.371	-8,1	100

Türkiye'nin Çin ile olan Dış Ticareti

- Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi konumunda olan ÇHC ile ticaretimizde ülkemiz önemli bir oranda dış ticaret açığı vermektedir. ÇHC ile ikili ticaretimize bakıldığında, 2017 yılında ihracatımız bir önceki yıla göre %26,1 oranında artarak 2,9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, Çin'den ithalatımız ise %8,1 oranında düşüş göstererek 23,3 milyar ABD Doları olmuştur. Ülkemizin Çin'e ihracatı genel ihracatının %1,87'si; Çin'den yapılan ithalatı ise genel ithalatının %10'u seviyesindedir.
- ÇHC'ye ihracatımızın yaklaşık %80'ini mermer ve travertenler, krom, boratlar ve diğer maden ürünleri oluşturmaktadır. Elektrikli makine ve cihazlar, demir, çelik, sanayi kollarında kullanılan makine ve cihazlar ile bilgi işlem makineleri ise ithalatımızdaki başlıca ürünleri oluşturmaktadır.
- Dünya Bankası iş yapma kolaylığı sıralamasında 78. sırada yer alan Çin'de alıcı açısından yüksek vergiler, pahalı lojistik hizmeti ithalatta ciddi sıkıntı yaratmakla birlikte; ÇKP'nin en üst düzeyinden verilen Çin'i yabancı mallara açma politikası kapsamında bu zorlukları etap etap ortadan kaldırılacağı ve ABD ile ticaret savaşından etkilenen Çin firmaları da dahil olmak üzere Çin ile ilişkileri olumlu seyreden ülkelerden gelecek mallara açılacağı bilinmektedir.

Türkiye'nin Çin ile olan Dış Ticaretinde Önemli Bazı Hususlar-1

ÇHC'nin gümrük vergileri büyük oranda ad-valorem olup, ürünün CIF değeri üzerinden hesaplanmaktadır. ÇHC'nin 11 Aralık 2001 tarihinde DTÖ'ye üyeliği öncesinde ve sonrasında yaptığı liberalizasyon sonucunda, gümrük vergilerinin ortalaması tedrici olarak azaltılmış olmakla birlikte, hâlihazırda ülkemiz ihracatı açısından önem arz eden ürün gruplarında gümrük vergileri oldukça yüksektir. Tarife cetvelinde yer alan 8.258 adet malın gümrük vergi oranları incelendiğinde, ÇHC'nin tarım ürünlerindeki ortalama koruma oranının %15,1, sanayi ürünlerindeki koruma oranının ise %8,9 olduğu görülmektedir.

Ülkemizin ÇHC'ye ihracatındaki ilk 100 ürünün gümrük vergi oranları incelendiğinde, ÇHC ekonomisinin ihtiyaç duyduğu hammaddeler ve kimyasallarda gümrük vergi oranlarının oldukça düşük olduğu, katma değeri görece yüksek mamul mallarda ve tarım ürünlerinde ise vergi oranlarının %30'lara ulaştığı görülmektedir. [Çin'in Pakistan, ASEAN ülkeleri, Şili ve G.Kore başta olmak üzere birçok ülke ile serbest ticaret anlaşması da mevcuttur.](#)

Özellikle, ÇHC'de tarım ürünlerinde gümrük vergisi oranları sanayi ürünlerine kıyasla ciddi oranda yüksektir. Et ürünlerinde %10-25, balık ürünlerinde %10-17,5, süt ürünlerinde %10-20, yaş sebze ve meyvelerde %5-30, yağlarda %4-25, işlenmiş et ve balık ürünlerinde %5-15, şeker mamullerinde % 8-50, işlenmiş sebze ve meyvelerde %5-30, alkolsüz içeceklerde %5-35, alkollü içkilerde %40, tütün ve mamullerinde %10-57 arasında değişen vergiler uygulanmaktadır. **KDV birçok ürün için %17'dir.**

Türkiye'nin Çin ile olan Dış Ticaretinde Önemli Bazı Hususlar-1

- Ülkemizin yaş meyve ve sebze ile kanatlı eti başta olmak üzere birçok tarım ürünü Çin'in karantina uygulamaları kapsamında ülkeye **ithal edilememektedir**.
- **Balık** (2013) ve **kiraz** (2018) uzun süren bürokratik işlemler sonrasında ülkemizden Çin'e ihraç edilebilir hale gelmiştir.
- Halen **süt ve süt ürünleri, levrek ve nar ürünleri için Çin'in teknik incelemeleri** sürmektedir.
- İşlenmiş ürünler (*örnek: makarna, meyve suyu, çikolata, bisküvi, v.s.*) için herhangi bir pazara giriş sıkıntısı yoktur, doğru alıcıya ulaşıldığında ihraç edilebilir ve gerek klasik satış kanalları (market v.b.) gerekse Çin'de tahminlerin ötesinde yaygın olan **e-ticaret yoluyla** tüketiciyle buluşturulabilir.

ÇİN'DE TÜRK MALI İMAJI
ve
ÇİN'E NELERİ İHRAÇ EDEBİLİRİZ?

Çin'de Türk Malı İmajı ve Rakip Ülkeler

- Çin'de genel itibariyle Türk malı imajına dair pozitif bir algı mevcut olup; bu durum bilhassa belli bir gelir seviyesinin üzerindeki Çin vatandaşlarının ülkemize turistik bir destinasyon olarak olumlu bakmalarıyla daha güçlü bir hale gelmektedir. Bununla birlikte, Çinli tüketiciler artan refahları doğrultusunda yeni lezzetler, ürünler ve kültürler ile tanışmak istemekte olup; ülkemiz iş dünyasınca bu durumun bir fırsat olarak algılanarak söz konusu eğilimden olumlu şekilde yararlanılabilmesini teminen harekete geçilmesinde fayda görülmektedir. Diğer bir deyişle, **Pekin'de görevli bulunan süre içerisinde yapılan gözlemler ve görüşmelere göre; ülkemizin ve Türk ürünlerinin Çin'de olumsuz bir imajı olmamakla birlikte Çinli iş çevreleri ve tüketicilerce yeterince tanınmadığı** bilinmektedir.
- Çin'de yerli mamüller geçmişte bilhassa üst gelir gruplarınca pozitif değerlendirilmemekle birlikte, ürün kalitesindeki ciddi artışlar sonrasında Çin mallarının imajı yükselmiş ve orta-üst gelir grubundaki Çinli tüketiciler için mantıklı birer seçenek olarak çıkmıştır.
- ABD malları genel olarak güvenli ve kaliteli olarak kabul edilmekte olup; son dönemde Section 301 kapsamında aldıkları önlemler Çin'de çok ciddi tepki yaratmıştır.
- Alman malları Çin vatandaşlarının ve firmalarının en güvendikleri mamüller olup; bunda 1900'lü yılların başında Çin'de kurulan Alman kolonilerinin başarısı, mallarının genel kalitesi ve teknolojilerine duyulan güvenin büyük payı vardır. Fransız, İtalyan ve İspanyol malları da genel bir Avrupa imajı kapsamında olmakla birlikte; ABD, Alman veya Japon seviyesinden uzakta olarak değerlendirilmektedir. (gerek B2B gerekse B2C)

Çin'e İhracatta Potansiyel Arz Eden Ürünler-1

- Çin'e klasik ihraç ürünlerimiz olan mermer ve diğer madencilik mamüllerinin yanısıra hedef olarak görülebilecek sektörler özetle nihai tüketicilere yönelik katma değeri yüksek; orta ve daha üstü gelir gruplarına hitap eden her türlü ürün olarak tespit edilmektedir.
- Bunlar arasında;
  - işlenmiş her türlü gıda ürünü,
  - hazır giyim, kürk ve deri ürünleri,
  - ev tekstili ve halılar,
  - kuyumculuk ürünleri,
  - ısıtmada kullanılan kombiler, banyo su ısıtıcıları, radyatörler
  - mobilya (bilhassa üst gelir grubuna hitap eden ürünler, bebek çocuk ve genç odaları)

ürünlerinin zikredilmesinde fayda görülmektedir.

İhracatçılarımızın Çin'de sektörler itibariyle düzenlenen sektörel fuarlara daha yoğun şekilde iştirak etmeleriyle tanıtıma dair ciddi bir adım atılmış olacağı değerlendirilmektedir.

Çin'e İhracatta Potansiyel Arz Eden Ürünler-2

- Çin'de gerek tüketim gerekse B2B ürün ve hizmetler boyutuyla kümeler şeklinde belli merkezlerde toplanmış durumdadır. Çin'de üretim, yatırım ve ihracat çok kapsamlı ve hacmen büyük olup; **Kuzey Çin'de Pekin, Tianjin ve Hebei** (*ağır sanayi, kimya, metal, enerji, demiryolu, bilişim, otomotiv*); **Kuzeydoğu'da** Dongbei olarak nitelenen üç eyalet (*ağır sanayi, otomotiv*); **Shandong** eyaleti (*petrol rafinerisi, nişasta, gıda endüstrisi*); doğu Çin'de **Şanghai, Jiangsu ve Zhejiang** (*kimya, petrokimya, demir çelik, elektrik-elektronik, enerji, makineler ve parçaları, muhtelif imalat sanayi, metaller, ilaç, tekstil, deri*); güneyde **Guangdong** eyaleti (*makine, hafif sanayi, seramik de dahil her türlü imalat*), Orta Çin'de **Hunan, Hubei** eyaletleri (*demir-çelik, robot, makine ve metal işleme başta olmak üzere birçok sanayi kolu*) ile iç kesimlerde **Chengdu-Chongqing** (*otomotiv başta olmak üzere birçok sanayi kolu*) önemli sınıai odak noktalarıdır.
- Bu sınıai odak bölgelerinde hem gelirlerin yüksek olmasıyla tüketim seviyeleri yüksek hem de sanayinin gelişkinliği kapsamında B2B mal ve hizmet ihracatı imkanları mevcuttur. Bu çerçevede, **söz konusu kümeleri hedef alan, birden çok sayıda şehri içerebilecek sektörel bazda ticaret heyetleri düzenlenmesinin hem ihracatımıza hem de firmalarımızın Çin'i tanımalarına fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.**
- **Türk malı algısına dair bir olumsuz kanı Çin'de mevcut olmayıp;** genel anlamda Çinli tüketiciler ve firmalarda Türkiye'nin örneğin Yunanistan, Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve **Polonya gibi ülkelerle karşılaştırıldığında dahi az tanınma sorunu** mevcuttur.

ÖNEMLİ FUARLAR

Çin'in önemli fuarcılık merkezleri sırasıyla **Şanghay, Guanzghou ve Pekin'dir**. Genel olarak Pekin'de teknoloji, ısıtma soğutma ve gıda fuarları daha cazip iken; Guangzhou'da genel nitelikli olarak tanımlanabilecek Kanton fuarı ile mobilya fuarları; Şanghay'da ise tekstil de dahil olmak üzere her türlü fuarın öne çıktığı bir merkezdir.

Şanghay'da bu yıl ilk defa düzenlenecek Çin İthalat Fuarına ülkemiz Kasım ayında Sayın Bakanımızın başkanlığında bir heyetle iştirak edilmesi öngörülmekte olup; 40 firmamızın 845 m2 alanda ve ayrı bir Türkiye tanıtım standıyla iştiraki hedeflenmektedir.

İsim olarak sıralanabilecek mühim fuarlar:

1- Kanton fuarı- yılda iki kez (sonbahar ve ilkbaharda, 3er faz olarak düzenlenir.)

Esasen yabancı firmaların yer aldığı uluslararası pavyonlara Çin vatandaşları giremediğinden, bu fuarda yer alan firmaların Çin'den mal tedarik etmeye gelen 3.ülke alıcılarını hedefleyeceklerdir.

Ülkemiz elektrik-elektronik firmaları Çin firmalarıyla beraber aynı yerel kısımda yer aldığından bu sektördeki firmalar Çin vatandaşlarını da hedefleyebilecektir.

2- CİFF ve Interzum Fuarları mobilya sektöründe düzenlenen önemli fuarlardır.

3- CHIC Shanghai (moda fuarı)

4- ISH Pekin ve ISH Şanghay (ısıtma soğutma iklimlendirme fuarı)

5 – Gıda sektöründe SIAL Shanghai ve Anugafood Beijing fuarları.

6- Intertextile Shanghai (tekstil)

FIRSATLAR, ATILABİLECEK ADIMLAR ve BAZI DİĞER ÖNEMLİ HUSUSLAR

MESLEK ÖRGÜTLERİMİZCE İŞBİRLİĞİ YAPABİLECEK MUADİL ÇİN KURUMLARI

- Müşavirliğimizce çok olumlu ilişkiler geliştirilen China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products (CCCME)'nin bilhassa B2B ürün gruplarında çok önemli bir paydaş ve bilhassa Ticaret / Sanayi Odaları ve İhracatçı Birliklerimizle paydaş niteliğinde ortak çalışmaların yürütülebileceği önemli bir meslek örgütü olduğu değerlendirilmektedir.
- Çin'de sırasıyla TOBB ve DEİK'in muadili olarak görülebilecek The China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT) ve China Chamber of International Chamber of Commerce (CCOIC) de önemli meslek örgütler arasındadır.

ÇİN'DE E-TİCARET

- Çin'de **elektronik ticaret** marka imajı açısından çok önemli olup; 2012 yılında %4 olan e-ticaretin toplam perakende içerisindeki payı, sadece 5 yılda 17 puan büyüyerek yaklaşık **%20 seviyesine** yükselmiştir. Bu yıllar arasında e-ticaret hacmini her yıl %54 artırmayı başaran Çin, 2017 itibarıyla dünya e-ticaret hacminin %47'sini oluşturmaktadır. 2017 yılında Çin'de 1,1 trilyon dolar değerinde e-ticaret işlemi gerçekleşmiştir. Çin'de e-ticaret yoluyla alışveriş yapan birey sayısının **460 milyon kişi olduğu** bilinmektedir.
- **Çin'de yapılan tüm satışların %23'ü internet üzerinden gerçekleştirilmektedir.** 2020 sonrasında bu değer %50'ye ulaşması beklenmektedir.
- Firmalarımızca fuarlara iştirak edilerek ithalatçı ve distribütör konumundaki Çin firmalarıyla işbirliklerine başlanmasını müteakip; söz konusu Çinli firmalarca Türk mallarımızın **TMALL.com** (*Alıcı ve satıcıyı bir araya getiren bir iş modeli*) ile **JD.com** (*ağırlıklı olarak kendi stoğundan mal tedarik eden*) yer almasının sağlanması mümkün olacaktır. Tarafımızca yapılan girişimlere rağmen söz konusu e-ticaret siteleri Çinli ithalatçılar ile çalışmayı tercih etmekte ve kendi imkanlarıyla ithalata yanaşmamaktadır.
- Bu durum da halen **fuarlara katılmanın ve potansiyel Çinli ithalatçınız ile doğrudan temasın önemine işaret etmektedir.**

Bazı Önemli Noktalar

- THY hergün Pekin, Şanghay, Guangzhou ve Hong Kong'a düzenli sefer yapmaktadır.
- Çin'in nitelikli havayolu firmalarından China Southern Airlines'ın yıl sonunda Pekin, Şanghay ve Guangzhou seferlerine başlaması beklenmektedir.
- Çin'de 26 milyon Müslüman nüfus yaşamakta olup; bilhassa helal ürünler bağlamında Türk Malı imajının olumlu bir yönü mevcuttur.
- Dünyanın en büyük ikinci ithalatçısı olan Çin, dünya ithalatının da %10,3'ünü gerçekleştirmektedir. Önümüzdeki 5 yıllık dönemde ise Çin dünyadan 10 trilyon dolarlık bir ithalat gerçekleştireceğini açıklanmış ve ülkemizde de katılım sağlanacak Çin İthalat Fuarının bu amaçla 2018 yılı Kasım ayında gerçekleştirileceği ilan edilmiştir.
- Çin'de faaliyeti olan başlıca Türk şirketleri ise: BEKO, Standart Profil, TFI Gıda (Burger King), Odelo-Farba, Fiba Holding (Starmall) olarak sıralanabilir. İş Bankası ve Garanti Bankasının ise temsilcilik ofisi vardır.
- Türkiye'de faaliyeti olan başlıca Çin şirketleri: ICBC Bank, Bank of China, Huawei, ZTE (Netaş), COSCO-China Merchants (Kumport) olarak sıralanabilir.

ÇİN İLE TİCARETTE FIRSAT VE SORUNLAR

•Fırsatlar

➤ Adana İlimizin gerek tekstil gerekse gıda sektörü ile öne çıktığını değerlendirdiğimizde, bu alanlarda Çin'e ihracat potansiyeli olabilecektir.

➤ Çin ticari ve ekonomik ilişkilerinde öncelikli olarak tarihi İpek Yolunun gerek kara gerekse denizyolunu içeren yönleriyle üzerinde olan ülkelerle “Bir Kuşak ve Bir Yol” stratejisi kapsamında bilhassa ithalatını ve yatırımlarını artıracak şekilde ciddi girişimlerde bulunmuş, hatta bu konuda gerek yeni kurduğu (AIIB) gerekse mevcut (tüm ticari bankalar, China Exim, Development Bank) bankacılık kurumlarıyla finansman da sağlamaktadır.

➤ Önümüzdeki 5 Yılda 10 Milyar Dolar Değerinde Dünyadan İthalat (bağlantılı olarak Çin İthalat Fuarı – 60 Bin Firmaya İthalat Yapın Talimatı verilmesi)

•Sorunlar

•Vize (*her seviyede Çin'e iletilen bu konuda yakın dönemde olumlu gelişmeler beklenebilir.*) Çin tarafınca 2015 yılından beri çok sıkı şekilde uygulanan **vize politikası Çin'e ihracatta zikredilebilecek başlıca sorundur.** Konu birçok defa ülkemiz makamlarınca gündeme getirilmiştir.

•**Dolandırıcılık vakaları** (*dikkat edilecek hususlar, bilgisayar korsanları, ucuz Çin algısının etkisi*)

•Çince bilen ve daha önemlisi Çin'i bilen personel eksiklikleri. Çin'in en büyük 3 şehri olan Pekin, Şanghay ve Guangzhou'da dahi bu sorun kimi zaman hissedilmekteyken, ihracatımızın artışıyla açılım sağlanması gerekecek ve Çin'de 2.halka şehir (Tier 2) olarak adlandırılan her birisi 5-15 milyon nüfusa sahip metropollerde de bu sorun daha yoğun şekilde yaşanacaktır.

ADANA-ÇİN DIŞ TİCARETİ VE GENELDEKİ PAYI

2017 YILI ADANA'NIN ÇİN'E İHRACATI	28 MİLYON ABD DOLARI	31 FİRMA
2017 YILI ADANA'NIN ÇİN'DEN İTHALATI	230 MİLYON ABD DOLARI	569 FİRMA
2017 YILI ADANA'NIN TÜM ÜLKELERE İHRACATI	1,8 MİLYAR ABD DOLARI	1297 FİRMA
2017 YILI ADANA'NIN TÜM ÜLKELERDEN İTHALATI	2,1 MİLYAR ABD DOLARI	1152 FİRMA
ADANA'NIN ÇİN'E İHRACATININ GENEL İHRACATINA ORANI (2017)	1,55%	2,39%
ADANA'NIN ÇİN'DEN İTHALATININ GENEL İTHALATINA ORANI (2017)	10,65%	49,39%

Adana gibi dış ticarete, tarımda ve sanayide çok güçlü bir şehrimizin Çin'e mevcut ihracatı tatmin edici olmaktan uzaktır. Bu tabloyu Çin'e yönelik tanıtım faaliyetleri ve fuar katılımları ile daha optimal bir hale getirmek mümkün olup; işadamlarımızdan bir miktar çaba ve ilgi gerektirmektedir.

2018 YILI OCAK-AĞUSTOS ADANA'NIN ÇİN'E İHRACATI	19 MİLYON ABD DOLARI	32 FİRMA
2018 YILI OCAK-AĞUSTOS ADANA'NIN ÇİN'DEN İTHALATI	155 MİLYON ABD DOLARI	480 FİRMA
2018 YILI OCAK-AĞUSTOS ADANA'NIN TÜM ÜLKELERE İHRACATI	1,25 MİLYAR ABD DOLARI	1119 FİRMA
2018 YILI OCAK-AĞUSTOS ADANA'NIN TÜM ÜLKELERDEN İTHALATI	1,58 MİLYAR ABD DOLARI	967 FİRMA
ADANA'NIN ÇİN'E İHRACATININ GENEL İHRACATINA ORANI (2018 8 AY)	1,51%	2,86%
ADANA'NIN ÇİN'DEN İTHALATININ GENEL İTHALATINA ORANI (2018 8 AY)	9,77%	49,64%

ADANA'NIN ÇİN'E İHRACATI

HS	Dörtlü Adı	2017	2018
2917	POLİKARBOKSİLİK ASİTLER, ANHİDRİTLERİ, HALOJENÜRLERİ VE TÜREVLERİ	6.528.786	5.158.443
3917	PLASTİKTEN HORTUMLAR, BORULAR VE BAĞLANTI ELEMANLARI (MANŞON, NİPEL, DİRSEK, FLANŞLAR, VB.)	6.524.823	3.822.464
5515	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT	1.245.844	2.096.506
9018	TIPTA, CERRAHİDE, DIŞÇILIKTA VE VETERİNERLİKTE KULLANILAN ALET VE CİHAZLAR	29.437	1.632.976
0206	SİĞİR, DOMUZ, KOYUN, KEÇİ, AT, EŞEK, KATIR VE BARDOLARIN LERİN YENİLEN SAKATATI (TAZE, SOĞUTULMUŞ VEY		739.327
3907	POLİASETALLER, DİĞER POLİETERLER, EPOKSİ REÇİNELER, POLİKARBONATLAR, ALKİT REÇİNELER, POLİALİESTERLE	659.255	710.904
5210	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI <% 85 SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI <=20	1.236.166	700.439
3204	SENTETİK ORGANİK BOYAYICI MADDELER, FLUORESANLI AYDINLATMA MADDELERİ VEYA LÜMİNOFOR OLARAK KULLANILA		664.558
1404	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN BİTKİSEL ÜRÜNLER	1.063.221	624.068
2610	KROM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	7.573.728	473.023
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)		462.734
5205	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYIE PAMUK ORANI >=%85 VE PERAKENDE OLARAK SATIACA		459.886
3901	ETİLEN POLİMERLERİ (İLK ŞEKİLLERDE)		385.680
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	533.710	272.978
5211	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI < % 85 OLAN SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ)	253.775	264.681
	LİSTE TOPLAMI	25.648.745	18.468.667
	GENEL TOPLAM	28.015.762	19.414.341

ADANA'NIN DÜNYA İLE TİCARETİ

Sektör Adı	2017 (1 - 12)	
	İHRACAT	İTHALAT
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	512.460.359	427.143.730
--- i-Gıda Maddeleri	454.900.334	193.582.459
--- ii-Tarımsal Ham maddeler	57.560.025	233.561.271
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	77.683.404	56.294.113
--- i- (27, 28) Maden cevherleri ve döküntüleri	55.498.081	834.338
--- ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar (3)	4.100.529	27.794.424
--- iii- Demir dışı metaller (68)	18.084.794	27.665.351
3- SANAYİ	1.220.067.832	1.672.399.370
--- i-Demir ve çelik (67)	28.923.910	60.814.164
--- ii-Kimyasallar	295.704.300	945.909.283
--- iii-Diğer yarı mamuller	145.006.228	66.082.076
--- iv- Makinalar ve ulaşım araçları	315.611.328	398.197.598
----- (75, 76, 776) Büro makinaları ve haberleşme cihazları	2.494.287	39.813.991
----- (781, 782, 783, 784, 7132, 7783) Otomotiv sanayii ürünleri	187.020.034	101.013.246
----- Diğer makina ve ulaşım araçları	126.097.007	257.370.361
--- v- Dokumacılık ürünleri (65)	279.895.354	131.018.949
--- vi- Hazır giyim (84)	91.542.937	6.450.570
--- vii - Diğer tüketim malları (81, 82, 83, 85, 87, 88, 89 (-891))	63.383.775	63.926.730
4- DİĞER ÜRÜNLER (9+891)	2.608.425	3.860.863
Genel Toplam	1.812.820.020	2.159.698.076

ADANA'NIN BAŐLİCA DIŞ TİCARET ORTAKLARI

Sıra	Ülke Adı	İHRACAT	
		2017	
		Dolar (\$)	Önceki Yıl Dolar (\$)
1	IRAK	258.934.078	250.883.792
2	ALMANYA	147.263.903	145.196.838
3	İSPANYA	129.989.622	99.945.747
4	A.B.D.	99.257.503	82.087.662
5	FRANSA	94.090.731	58.208.993
6	İTALYA	68.884.465	64.443.019
7	SURİYE	63.171.579	55.769.706
8	RUSYA FEDERASYONU	61.141.947	34.872.454
9	İNGİLTERE	46.949.367	42.095.993
10	AZERBAYCAN	46.521.095	26.938.767
11	İRAN	45.912.481	32.732.285
12	HOLLANDA	35.762.668	32.815.946
13	ROMANYA	32.712.931	32.030.895
14	İSRAİL	29.421.313	25.637.482
15	BULGARİSTAN	28.741.868	38.919.870
16	ÇİN	28.015.762	20.064.888
17	ÜRDÜN	27.023.991	25.802.195
18	K.K.T.C.	26.705.119	23.445.570
19	SUUDİ ARABİSTAN	25.628.459	23.930.622
20	MISIR	21.912.336	23.906.043

Sıra	Ülke Adı	İTHALAT	
		2017	
		Dolar (\$)	Önceki Yıl Dolar (\$)
1	ÇİN	230.809.143	245.980.880
2	SUUDİ ARABİSTAN	179.200.301	171.445.538
3	ÇORLU AVRUPA SERBEST BÖLGE	144.888.612	62.741.817
4	ALMANYA	133.324.308	96.587.888
5	HOLLANDA	102.376.576	98.523.776
6	A.B.D.	101.566.153	90.017.973
7	HİNDİSTAN	98.094.071	84.561.963
8	İSRAİL	83.992.933	78.124.327
9	İTALYA	79.704.715	72.714.796
10	GÜNEY KORE	62.957.974	86.524.365

ADANA ÖZELİNDEKİ HUSUSLAR -1

ÇİN'DEN YATIRIM ÇEKİLMESİ

- Çin, gerek yükselen maliyetler gerekse de işgücü bulmakta yaşanan zorluklar sebebiyle birçok farklı sektördeki fabrika Vietnam, Bangladeş, Afrika ülkeleri, Tayland, Macaristan ve Çek Cum. gibi ülkelere kaydırılmaktadır.
- Ülkemizde Adana'da gerçekleştirilebilecek yatırımcılara yönelik tanıtım programlarıyla Çin'den yatırım çekilmesi konusunda aktif olabilecektir.
- Bu konuda, bilhassa gıda ve tekstil sektörlerinde Çin'den yatırım çekilmesi amaçlı ziyaretler ve ikili iş görüşmeleri organize edilmesi imkanı da mevcuttur.

ADANA ÖZELİNDEKİ HUSUSLAR -2

2. RAFİNERİ-PETROKİMYA TESİSİ YATIRIMI

Dünyanın başlıca petrol şirketlerinden, Fortune 500 sıralamasında sıralarında olan **Sinopec, CNPC, CNOOC ve Jereh** başta olmak üzere şirketler ileriki vadede kurulabilecek rafineri – petrokimya tesisi için yatırımcı veya EPC mühendislik olarak çalışılabilecektir.

Gerek finansman olanağı gerekse mühendislik imkanları kapsamında, ülkemizin de Sayın Cumhurbaşkanı seviyesinde iştirak ettiği «Bir Kuşak Bir Yol» stratejisine istinaden Çin de işbirliği yapılabilecek ülkeler arasında sayılabilecektir.

Bu alanda gerek ICBC ve BoC gibi özel gerekse de China Eximbank ve CDB gibi politika bankaları verdikleri uzun vadeli kredilerle kendi firmalarının iş almalarını agresif şekilde desteklemektedirler.

Sinopec ile 2014 yılında yaptığımız görüşmede Doğu Akdeniz bölgesini rafineri yatırımı için fizibl bulmadıkları, ancak ilave bilgi iletilmesi halinde bunları değerlendirecekleri ifade edilmiştir. Söz konusu yatırım için uygun görülmesi halinde bu ve benzeri firmalarla irtibata geçilmesi mümkündür.

ADANA ÖZELİNDEKİ HUSUSLAR -3

- 3. Nükleer santral, diğer enerji kaynakları ve YHT görüşmeleri

Ülkemizin ilgili birimlerince Çin makamları arasında 3. nükleer santral, yenilenebilir enerji (güneş ve rüzgar), kömür santrali kurulumu ile Yüksek Hızlı Tren konusundaki ihaleler konusundaki görüşmeler yürütülmektedir.

Bu konularda ilerleme kaydedilmesi halinde Çin firmalarından gerek yerli katkı oranları kapsamındaki mal alımı gerekse de bu tesislerin ilgili illerde kurulumu konusunda yatırım potansiyeli doğacaktır.

4. EPC Mühendislik şirketlerinin ihtiyaçları

5. ADASO plastik ve mobilya UrGe projeleri.

ADANA ÖZELİNDEKİ HUSUSLAR -4

Tekstil sektörü

- Shaoxing Keqiao (Zhejiang eyaleti) tekstil şehri, Shandong eyaletindeki fabrikalar (Ruyi v.s.)

- CNTAC ile ilişkiler

(China National Textile and Apparel Council Sun Ruizhe/Yang Jichao)—Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası davetiyle 2018 Türkiye seyahati gerçekleştirdiler.

- COFCO (Chinatex) ile ilişkiler

Yükselen maliyetler, işçi bulma zorlukları, Vietnam, Kamboçya ve Bangladeş'e kayan yatırımlar

Gıda sektörü

- COFCO, fuarlar, e-ticaret, karantina süreçlerinin aşılması.

İŞ ADAMLARIMIZIN BİLMESİNDE FAYDA OLAN ÖNEMLİ MAKAMLAR

1 – T.C. PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ

BÜYÜKELÇİ SN. EMİN ÖNEN

2- PEKİN TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

TİCARET MÜŞAVİRİ SEZGİN TAŞKIN

3- ŞANGHAY TİCARET ATAŞELİĞİ

TİCARET ATAŞESİ MUSTAFA AKSELİ

3- GUANGZHOU (GUANCO) TİCARET ATAŞELİĞİ

TİCARET ATAŞESİ SERDAR AFŞAR

Dinlediđiniz için teŖekkürler.

Mustafa İlker Özdem

Dış Ticaret Uzmanı

Ticaret Bakanlığı

İhracat Genel Müdürlüğü

ozdemi@ticaret.gov.tr

0312 204 88 94